

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра української літератури і компаративістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-
методичної
та навчальної роботи

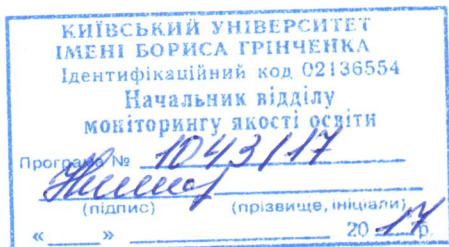

О. Б. Жильцов
20 17 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Практикум з української літератури:
ВИРАЗНЕ ЧИТАННЯ

Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація: 035.01 Українська мова і література
Освітня програма: Українська мова і література
Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Інститут філології

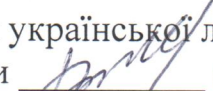
2017–2018 навчальний рік

Робоча програма «**Практикум з української літератури: Виразне читання**» для студентів спеціальності: 035 Філологія, спеціалізації: 035.01 Українська мова і література, освітня програма: Українська мова і література, освітній рівень: перший (бакалаврський) – Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. – 17 с.

Розробник: *Вірченко Тетяна Ігорівна, доктор філол. наук, доцент*

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від «30» серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри української літератури і компаративістики (О. О. Бровко)

Структура програми типова.
Години відповідають навчальному плану.
Заступник директора Інституту філології з науково-методичної та навчальної роботи

 (Заяць Л. І.)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Програма	8
IV. Навчально-методична карта дисципліни	8
V. Плани практичних занять	9
VI. Завдання для самостійної роботи	13
VII. Система поточного та підсумкового контролю знань	12
VIII. Методи навчання	14
IX. Методичне забезпечення курсу	15
X. Форма модульного контролю	15
XI. Рекомендована література	16

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма зі змістового модуля «**Виразне читання**» комплексної дисципліни «**Практикум з української літератури**» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою української літератури і компаративістики на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання на компетентнісних засадах. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «**Виразне читання**», необхідне методичне забезпечення, складові й технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«**Виразне читання**» є складовою частиною дисциплін філологічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації.

Майстерність мовлення, виразного читання необхідні фахівцю-гуманітарію не тільки тому, що за самою специфікою його роботи доводиться багато говорити, читати, а й тому, що виразне читання має тонку межу зі сценічною майстерністю. А саме через акторську роботу над художнім твором можна інтенсивніше на раціональному та емоційному рівні навчитися його аналізувати.

Художнє читання кращих зразків художньої літератури, реалізоване в сценічних умовах, – ефективний засіб впливу на гармонійний розвиток не тільки професійної, а й особистісної сфери студентів, зокрема сприятиме розвитку ініціативності, творчості. Усвідомлене пізнання настроєвого фону твору допоможе глибше розуміти власну емоційну сферу.

Метою навчального курсу “Виразне читання” є сформувати вміння впливати словом та майстерно відтворювати експресивно-емоційний зміст художніх творів.

Завдання курсу:

- зацікавити студентів вербальними засобами впливу на слухачів;
- опанувати засоби логіко-емоційної виразності;
- засвоїти основи опрацювання, підготовки та виразного читання творів різних жанрів.

Під час аудиторних занять, самостійної роботи студенти мають **набути такі вміння та навички:**

- володіти технікою мовлення в єдності її елементів як необхідної

передумови словесної дії та правильно нею користуватися (керувати диханням у процесі мовлення, читання; володіти правильною і чіткою дикцією, силою, чистотою і висотою голосу, орфоепічними нормами вимови).

- знати положення, зміст і значення засобів логіко-емоційної виразності читання в їх органічному зв'язку (сутність мовних тактів, пауз, їх різновидів і тривалості, логічних наголосів (тактових і головних), мелодики та її видозмін, темпу і його варіювання, емоційної функції наголошених слів (емоційного забарвлення тексту) і вміння ними користуватися.

Міжпредметні зв'язки. Курс «Виразне читання» спирається на курс історії української та світової літератур, мовознавства, використовує термінологію таких дисциплін, як акторська майстерність, вокальна підготовка, естетика, філософія, психологія тощо.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 60 год, із них 26 год – семінарські заняття, 4 год – модульний контроль, 30 год – самостійна робота, підсумковий контроль (залік).

**СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ
«ВИРАЗНЕ ЧИТАННЯ»**

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Предмет: Ліричні, драматичні, епічні твори українських письменників.

Курс:	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i> Змістові модулі: <i>2 модулі</i> Загальний обсяг дисципліни (години): <i>60 години</i> Тижневих годин: <i>1 година</i>	Шифр та назва галузі <i>0203 Гуманітарні науки</i> Шифр та назва спеціальності: <i>6.020303 Філологія. Українська мова та література</i> Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>«бакалавр»</i>	Нормативна Рік підготовки: 2 Семестр: III Аудиторні заняття: <i>26 годин, з них:</i> Практичні заняття: <i>26 години</i> Модульний контроль: <i>4 години</i> Самостійна робота: <i>30 годин</i> Вид контролю: залік

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Разом	Практичні заняття	Модульний контроль	Самостійна робота	Семестровий контроль
Змістовий модуль I						
1.	Мистецтво виразного читання та його значення у вивченні літератури.	3	2		1	
2.	Виразне читання оповідних творів. Читання малих прозових жанрів.	3	2		1	
3.	Виразне читання оповідних творів.	6	4		2	
4.	Монолог і діалог як засіб увиразнення психологічної характеристики героя. Читання епістолярію.	3	2		1	
5.	Виразне читання канонічної ритмічної поезії.	4	2		2	
6.	Виразне читання верлібру.	4	2		2	
7.	Виразне читання поезій Т. Шевченка, В. Стуса, С. Жадана	3	2		1	
	Модульний контроль	2		2		
Разом		28	16	2	10	
Змістовий модуль II						
8.	Особливості читання / підготовки до читання драматургічних творів. Робота над п'єсою.	12	2		10	
9– 12.	Особливості театральної манери виконання драматургічних творів. Робота над п'єсою.	18	8		10	
	Модульний контроль	2		2		
Разом		32	10	2	20	
Разом за навчальним планом		60	26	4	30	Залік

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

«Засоби логіко-емоційної виразності читання»

Тема 1. Мистецтво виразного читання та його значення у вивченні літератури.

Тема 2. Виразне читання оповідних творів.

Тема 3. Читання епістолярію.

Тема 4. Виразне читання віршованих творів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

«Акторська майстерність: репетиційний процес»

Тема 5. Особливості читання / підготовки до читання драматургічних творів.

Тема 6. Особливості театральної манери виконання драматургічних творів.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«ВИРАЗНЕ ЧИТАННЯ»

Разом: 60 год, практичні заняття – 26 год., самостійна робота – 30 год., модульна контрольна робота – 4 години.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II	
К-ть балів	283 бали					
Теми практичних занять	Засоби логіко-емоційної виразності читання. Читання оповідних творів		Виразне читання віршованих творів		Особливості театральної манери виконання драматургічних творів.	
Кількість балів	(1+10)*5		(1+10)*3		(1+10)*5	
Самостійна робота студентів	Укладений збірник вправ		Записаний відеоролик		Здійснена сценічна постановка	
Кількість балів	30 балів		30 балів		30 балів	
Модульний контроль	25 балів				25 балів	

У. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1.

Тема: Мистецтво виразного читання та його значення у вивченні літератури.

План

Теоретичний блок

1. Мета та завдання курсу.
2. Поняття про виразне читання як мистецтво творчої передачі літературного твору.

Практичний блок

1. Констатувальний зріз. Студенти в групах читають запропоновані фрагменти текстів.
2. Типові помилки під час читання . Робота над ними.
3. Презентація вправи на постановку дихання / голосу тощо.

Практичне заняття 2.

Тема: Виразне читання оповідних творів. Читання малих прозових жанрів.

План

Практичний блок

Презентація студентом вправи на постановку дихання / голосу / дикції.

Теоретичний блок

1. План аналізу прозового твору для підготовки до виразного читання (мета читання, автор, епоха, ідея, сюжет).
2. Підготовка до власного читання прозових творів (умовні позначки, розбивка тексту)

Практичний блок. Робота по формуванню навичок виразного читання.

Читання малих прозових жанрів.

Типові помилки під час читання прозових творів, робота над ними

Практичне заняття 3.

Тема: Виразне читання оповідних творів.

Практичний блок

Презентація студентом вправи на постановку дихання / голосу / дикції.

Теоретичний блок

Партитура тексту

Практичний блок. Робота по формуванню навичок виразного читання.

Читання фрагментів творів П. Мирного, І. Нечуя-Левицького, Б. Грінченка.

Практичне заняття 4.

Тема: Виразне читання оповідних творів.

Практичний блок

Презентація студентом вправи на постановку дихання / голосу / дикції.

Теоретичний блок

Партитура тексту

Практичний блок. Робота по формуванню навичок виразного читання.
Читання фрагментів творів М. Хвильового, Ю. Винничука, В. Шевчука.

Практичне заняття 5.

Тема: Монолог і діалог як засіб увиразнення психологічної характеристики героя. Читання епістолярію.

Практичний блок

Презентація студентом вправи на постановку дихання / голосу / дикції.

Теоретичний блок

План

1. Вираження духовності особистості через монолог.
2. Комунікативні функції монологу: розповідь про подію, міркування, сповідь, самохарактеристика.
3. Розкриття характерів за допомогою діалогу.
4. Епістолярій Ольги Кобилянської і Лесі Українки як форма діалогу.
5. Чоловічий епістолярій.

Практичний блок

Читання епістолярних зразків.

Типові помилки, робота над ними.

Практичне заняття 6.

Тема: Виразне читання канонічної ритмічної поезії.

Практичний блок

Презентація студентом вправи на постановку дихання / голосу / дикції.

Теоретичний блок

План

1. Особливості читання лірики: ритм, ритміка, музичність. «Присутність» і роль ліричного героя. Розмітка тексту.
2. Складання плану читання поезії та читацької партитури.
3. Удосконалення вмінь виразного читання різних видів лірики: громадянської, філософської, пейзажної, інтимної.
4. Медитативна лірика як «контекст долі поета».

Практичний блок.

Читання віршованих зразків.

Типові помилки. Робота над ними.

Практичне заняття 7.

Тема: Виразне читання верлібру.

Практичний блок

Презентація студентом вправи на постановку дихання / голосу / дикції.

Читання віршованих зразків (В. Стус «Сколок місяця висне...», «Це ви, ви мої найдорожчі люди»; В. Голобородько («З дитинства: замовляння дощук», «Замовляння від печалі», «Самовбивці», «Ми йдемо», «Наша мова»).

Типові помилки. Робота над ними.

Практичне заняття 8.

Тема: Виразне читання поезій Т. Шевченка, В. Стуса, С. Жадана

Практичний блок

Презентація студентом вправи на постановку дихання / голосу / дикції.

Аналіз читання поезій Тараса Шевченка відомими виконавцями.

Читання віршованих зразків.

Типові помилки. Робота над ними.

Практичне заняття 9.

Тема: Особливості читання / підготовки до читання драматургічних творів. Робота над п'єсою.

Практичний блок

Презентація студентом вправи на постановку дихання / голосу / дикції.

Теоретичний блок

План

1. Вплив жанрової приналежності тексту на манеру виконання.
2. Різновиди ремарок.
3. «Прихований» та прямий діалоги.
4. Особливості інтонування та темпоритму виконання драматичного тексту.
5. Специфіка виконання драматичного монологу та діалогу.

Практичний блок

Читання драматургічних зразків Лесі Українки, В. Винниченка.

Типові помилки та робота над ними.

Практичне заняття 10–13.

Тема: Особливості театральної манери виконання драматургічних творів.

Практичний блок

Презентація студентом вправи на постановку дихання / голосу / дикції.

Робота над обраною п'єсою.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Теми 1–5. Студенти укладають збірник вправ для постановки дихання, голосу (для зміцнення та активізації м'язів дихально-горлової опори; на розвиток сили голосу, діапазону, темпу, плинності тощо); для досягнення чіткої артикуляції звукових рядів, слів, фраз, скоромовок. (5 год.)

Теми 6–8. Студенти записують відеоролик з виразним прочитанням поезій. (5 год.)

Теми 10–13. Студенти готуються сценічну постановку дійства до Дня Святого Миколая. (20 год.)

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін викон.
Змістовий модуль I			
Тема 1–5. Мистецтво виразного читання (5 год)	Залік, семінарське заняття, модульний контроль.	30	30 09.
Тема 6–8. Виразне читання віршованих творів (5 год.)	Залік, семінарське заняття, модульний контроль.	30	17 11.
Змістовий модуль II			
Тема 10 –13 Особливості театральної манери виконання драматургічних творів (20 год.)	Залік, практичне заняття, модульний контроль.	30	19.12
<i>Разом: 30 год.</i>		<i>Разом: 90 балів</i>	

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Виразне читання» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення в національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування практичних занять	1	13	13
2.	Виконання завдань самостійної роботи	30	3	90
3.	Робота на практичному занятті, у т.ч., виступ, презентація вправ	10	13	130
4.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів: 283				
коефіцієнт розрахунку: $283:100=2,83$				

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** модульна письмова робота.
- **Методи самоконтролю:** самоаналіз.

Таблиця 7.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 7.3.

Таблиця 7.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
-----------------------	---

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: практичні заняття, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: аналіз.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Виразне читання».

Х. ФОРМА МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Модульна контрольна робота №1 передбачає складання партитури твору.

Модульна контрольна робота №2 передбачає написання есе на одну із запропонованих тем.

Чи можна навчитися акторській майстерності?

Акторська майстерність у житті: необхідність чи забаганка?

Роль літературознавчого аналізу для виразного читання.

Майстерність виразного читання: перші шість уроків.

Роль емоцій у виразному читанні.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Багмут А. Інтонація як засіб мовної комунікації / А. Багмут, І. Борисюк, Г. Олійник. – Київ : Наукова думка, 1980. – 244 с.
2. Томан Іржі. Мистецтво говорити / Іржі Томан. – Київ : Політвидав України, 1986. – 223 с.
3. Капська А. Й. Виразне читання. Практичні і лабораторні заняття : навчальний посібник / А. Й. Капська. – Київ : Вища школа, 1990. – 175 с.
4. Климова К. Я. Основи культури і техніки мовлення : навчальний посібник / К. Я. Климова. – Київ : Ліра-К, 2006. – 240 с.
5. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії : навчальний посібник / Г. А. Олійник. – Київ : Вища школа, 1995. – 207 с.
6. Софронова Л. А. Природа українського театру: простір, час, актор, слово, річ / Л. А. Софронова / Старовинний український театр. – Львів, 2004. – С. 191–297.

Додаткова література

1. Герасимов Ю. О. Деякі зауваги щодо виразного читання громадянської лірики Т. Г. Шевченка (на прикладі поезії «Сон») / Ю. О. Герасимов // Волинь-Житомирщина: історико-філологічний збірник з регіональних проблем. – Житомир, 2010. – № 21. – С. 273–281.
2. Герасимов Ю. Виразне читання медитативної лірики Ліни Костенко (на прикладі програмної поезії «Страшні слова, коли вони мовчать...») / Юрій Герасимов // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна», 2013. – Вип. 41. – С. 17–20.
3. Герасимов Ю. Інтонація громадянського звучання поезії Василя Стуса «Ярій, душе! Ярій, а не ридай!..» (виразне читання програмного твору) / Юрій Герасимов // Українська мова та література. – 2012. – № 21. – С. 32–36.
4. Герасимов Ю. О. Виразне читання як чинник розвитку художнього сприймання учнів (на прикладі виконавського аналізу уривку «Ранок у лісі» М. Коцюбинського) / Ю. О. Герасимов / Методичний пошук: Викладацько-студентські наукові роботи з питань методики викладання мови і літератури. – Житомир: Вид-во: ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – Випуск дванадцятий. Частина I. – С. 67–80.
5. Герасимов Ю. Особливості виразного читання умовно-асоціативної прози В. Шевчука в 11 класі (на прикладі виконавського аналізу уривка з новели «Панна Сотниківна») / Юрій Герасимов // Волинь-Житомирщина: історико-філологічний збірник з регіональних проблем. – 2010. – № 20. – С. 335–341.
6. Гротовський Єжи. Театр. Ритуал Перформер / Єжи Гротовський. – Львів, 1999. – 186 с.
7. Захарчук З. Ефективні способи опрацювання партитури виразного читання / З. Захарчук, О. Ткачук // Нова педагогічна думка. – 2013. – № 2. –

С. 102–107.

8. Маліновська Т. В. Виразне читання у підготовці студентів-філологів / Т. В. Маліновська // Взаємозв'язки української і зарубіжної літератури в шкільному курсі: Метод. посібник для студ. вищих навч. закл. філолог. спец. – Житомир: ЖДПУ, 2002. – С. 108–111.

9. Панченко Т. С. Особливості виразного читання прозових творів (на прикладі казок) / Т. С. Панченко // Молодий вчений. – 2016. – № 3. – С. 546–549.

10. Романюк І. Інтонація як складова емоційної комунікації у діалозі (на матеріалі оповідання І. Нечуя-Левицького «Баба Параска і баба Палажка») / Ілона Романюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика», 2008. – Вип. 7. – С. 171–174.

11. Савчук Н. Г. Виразне читання оповідного тексту / Н. Г. Савчук // Українська мова та література. 2010. – № 9–12. – С. 89–95.

12. Сипко Л. М. Відпрацьовувати навички виразного читання постійно і системно / Л. М. Сипко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2010. – № 4. – С. 36.

13. Терешко І. Г. Розвиток самостійного мислення студентів-філологів на заняттях з виразного читання / І. Г. Терешко // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2012. – № 6 (Ч. 1). – С. 74–79.

14. Черниш Н. Методична модель навчання виразного читання поезії / Наталія Черниш // Теоретична і дидактична філологія. – 2014. – Вип. 17. – С. 204–214.

**Робоча програма навчального курсу
«ВИРАЗНЕ ЧИТАННЯ»**

Укладач: Вірченко Тетяна Ігорівна, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма «*Виразне читання*» для студентів напряму підготовки 6.020303 Філологія (українська мова і література). – 2017. – 17 с.